

THỰC TRẠNG CHỈ ĐẠO GIÁO VIÊN LỒNG GHÉP PHƯƠNG PHÁP GIÁO DỤC REGGIO EMILIA TRONG TRƯỜNG MẦM NON TẠI TỈNH HÀ TĨNH

Trần Thị Thúy Nga^{1*}, Nguyễn Thị Thúy Hằng², Trần Thị Thu Hiền³

¹Khoa Giáo dục Mầm non – Trường Sư Phạm – Trường ĐH Vinh

²Trường MN Đồng Môn - Phường Trần Phú – Tỉnh Hà Tĩnh

³Trường Mầm non Hà Huy Tập - Phường Thành Sen - Tỉnh Hà Tĩnh

*Email: tttnga@vinhuni.edu.vn

Tóm tắt: Phương pháp giáo dục Reggio Emilia ngày càng được quan tâm và ứng dụng tại các cơ sở giáo dục mầm non ở Việt Nam nhờ triết lý tôn trọng trẻ, đề cao trải nghiệm và học thông qua tương tác với môi trường. Tuy nhiên, việc chỉ đạo và triển khai lồng ghép phương pháp này vào thực tiễn dạy học vẫn tồn tại nhiều hạn chế. Bài viết phân tích thực trạng công tác chỉ đạo giáo viên trong việc vận dụng Reggio Emilia trên địa bàn Tỉnh Hà Tĩnh, từ đó làm rõ những khó khăn, nguyên nhân và đề xuất một số kiến nghị nhằm nâng cao hiệu quả chỉ đạo và năng lực thực hành phương pháp Reggio Emilia tại địa phương.

Từ khóa: Reggio Emilia, chỉ đạo chuyên môn, giáo dục mầm non, Hà Tĩnh, lồng ghép phương pháp.

CURRENT SITUATION OF GUIDING TEACHERS TO INTEGRATE THE REGGIO EMILIA EDUCATIONAL APPROACH IN PRESCHOOLS IN HÀ TĨNH PROVINCE

Abstract: The Reggio Emilia educational method is gaining increasing attention and application in preschools in Vietnam due to its philosophy of respecting children, emphasizing experience, and learning through interaction with the environment. However, the guidance and implementation of this method in teaching practice still face many limitations. This article analyzes the current state of teacher guidance in applying Reggio Emilia, thereby clarifying the difficulties, causes, and proposing directions for improvement.

Keywords: Reggio Emilia, professional guidance, early childhood education, Ha Tinh, integration of methods.

Nhận bài: 17/10/2025

Phản biện: 18/11/2025

Duyệt đăng: 22/11/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong thời đại ngày nay giáo dục và đào tạo là con đường hiệu quả nhất để con người tiếp cận những thông tin mới nhất, cập nhật, làm giàu thêm nguồn tri thức và năng lực sáng tạo cho mỗi người; chỉ có thông qua giáo dục và đào tạo mới phát triển và phát huy hiệu quả mọi nguồn lực trong xã hội, hay nói cách khác giáo dục và đào tạo có vai trò vô cùng quan trọng đến sự phát triển kinh tế - xã hội. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục mầm non hiện nay, các phương pháp giáo dục tiên tiến như Montessori, Steam, Reggio Emilia... và đặc biệt là Reggio Emilia đang trở thành xu hướng được nhiều trường mầm non nghiên cứu và áp dụng. Reggio Emilia hướng tới việc tạo môi trường giáo dục “mở”, phát huy tối đa năng lực sáng tạo và sự tự chủ của trẻ thông qua dự án, tương tác và khám phá. Hà Tĩnh là tỉnh có mạng lưới trường mầm non rộng, với nỗ lực nâng cao chất lượng giáo dục theo định hướng lấy trẻ làm trung tâm. Tuy nhiên, phương pháp Reggio Emilia – với yêu cầu cao về môi trường, vai trò tương tác của giáo viên và quá trình học thông qua dự án – đòi hỏi sự chỉ đạo chuyên môn nhất quán từ phía nhà trường và đội ngũ cán bộ quản lý. Tuy được triển khai ở một số đơn vị, nhưng mức độ hiểu biết và vận dụng triết lý Reggio Emilia của đội ngũ vẫn chưa đồng đều. Vì vậy, để phương pháp này được lồng ghép hiệu

quả, công tác chỉ đạo chuyên môn đối với đội ngũ giáo viên đóng vai trò quyết định. Thực tế triển khai tại nhiều trường cho thấy sự thiếu đồng bộ, chưa thống nhất trong nhận thức, năng lực và cách thức thực hiện. Việc đánh giá thực trạng chỉ đạo sẽ giúp nhà trường xây dựng giải pháp phù hợp, nâng cao chất lượng giáo dục.

II. Nội dung nghiên cứu

2.1. Mục đích nghiên cứu

Khảo sát thực trạng chỉ đạo giáo viên lồng ghép phương pháp giáo dục reggio emilia trong trường mầm non tại tỉnh Hà Tĩnh.

2.2. Đối tượng nghiên cứu

Gồm cán bộ quản lý, giáo viên các trường Mầm non trên địa bàn Phường Trần Phú, Tỉnh Hà Tĩnh có 50 người, trong đó cán bộ quản lý: 10, giáo viên: 40

2.3. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp quan sát: Trực tiếp dự giờ, theo dõi các hoạt động lồng ghép phương pháp giáo dục Reggio Emilia.

Phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi: phát 50 phiếu tới cán bộ quản lý, giáo viên nhằm tìm hiểu nhận thức, thái độ và khó khăn khi triển khai lồng ghép phương pháp giáo dục Reggio Emilia trong trường mầm non.

Phương pháp phỏng vấn sâu: trao đổi với 10 cán bộ quản lý và một số giáo viên tiêu biểu để nắm bắt quan điểm, kinh nghiệm thực tiễn.

Quan sát thực tế: Môi trường lớp học, hoạt động dự án, hoạt động nhóm nhỏ, tài liệu hóa.

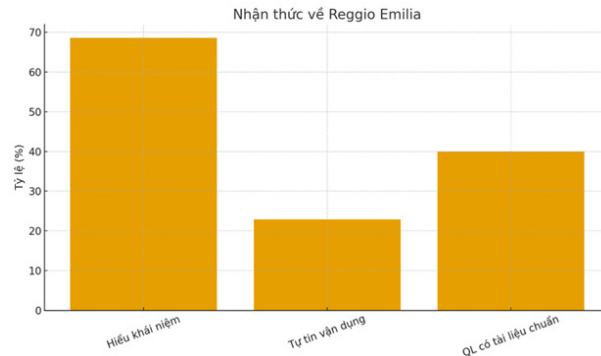
Phân tích tài liệu: Kế hoạch chuyên môn, sổ dự giờ, minh chứng dự án.

Phương pháp thống kê toán học: xử lý số liệu bằng tỉ lệ %, tính điểm trung bình, so sánh và tổng hợp nhằm đưa ra kết luận khách quan.

2.3. Thực trạng chỉ đạo giáo viên lồng ghép Reggio Emilia trong trường mầm non tại tỉnh Hà Tĩnh

2.3.1. Về nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên

Qua khảo sát bằng phiếu điều tra, kết quả thu được như sau: phần lớn giáo viên đã được tiếp cận thông tin về Reggio Emilia qua tập huấn, phương tiện truyền thông; tuy nhiên nhận thức còn ở mức khái niệm, chưa hiểu sâu triết lý.

Biểu đồ 1: Nhận thức về phương pháp Reggio Emilia

Biểu đồ 1 cho thấy mức độ nhận thức và khả năng vận dụng phương pháp Reggio Emilia của đội ngũ giáo viên và cán bộ quản lý còn nhiều hạn chế. Mặc dù có tới 68,6% giáo viên cho biết họ hiểu phương pháp ở mức khái niệm, nhưng chỉ 22,9% cảm thấy tự tin khi vận dụng vào thực tế, cho thấy khoảng cách lớn giữa hiểu biết và năng lực thực hành. Như vậy, nhận thức chưa đồng đều là rào cản lớn trong triển khai. Đồng thời, chỉ 40% cán bộ quản lý có tài liệu chuẩn để chỉ đạo chuyên môn, dẫn đến việc triển khai Reggio Emilia trong nhà trường còn thiếu thống nhất, thiếu chiều sâu. Những số liệu này phản

ánh thực trạng: đội ngũ đã bước đầu tiếp cận phương pháp nhưng chưa đủ năng lực và công cụ để thực hiện hiệu quả, đòi hỏi nhà trường cần tăng cường bồi dưỡng, hỗ trợ và xây dựng tài liệu chỉ đạo rõ ràng hơn. Đồng thời, khẳng định một thực trạng quan trọng: Việc triển khai phương pháp Reggio Emilia tại trường mầm non vẫn đang ở giai đoạn bước đầu, chưa có chiều sâu, thiếu hệ thống và thiếu sự đồng bộ giữa nhận thức – chỉ đạo – thực hành. Đây là cơ sở quan trọng để nhà trường xây dựng các giải pháp cụ thể để định hướng phát triển chuyên môn cho nhà trường đạt hiệu quả cao.

Bảng 1: Kết quả khảo sát nhận thức của cán bộ quản lý và giáo viên

Nội dung khảo sát	Tỷ lệ (%)
Giáo viên hiểu Reggio ở mức khái niệm	68,6%
Giáo viên tự tin vận dụng	22,9%
Cán bộ quản lý có tài liệu chuẩn	40%
Kế hoạch triển khai cụ thể	45,7%
Theo dõi – đánh giá rõ ràng	30%
Giáo viên được tập huấn thực hành	40%
Giáo viên chưa được tập huấn đầy đủ	60%
Lớp có đủ vật liệu mở	40%
Lớp thiếu vật liệu	60%
Giáo viên tổ chức dự án tốt	28,6%
Giáo viên gặp khó khăn khi tổ chức dự án	71,4%
Phụ huynh hiểu và ủng hộ	43%
Phụ huynh chưa hiểu rõ	57%
Giáo viên được đánh giá dựa trên quá trình	18%
Kiểm tra thiên về hình thức	82%

2.3.2. Thực trạng chỉ đạo của cán bộ quản lý

Kết quả khảo sát thực trạng chỉ đạo của cán bộ quản lý nhóm nội dung chỉ đạo liên quan đến việc lồng ghép phương pháp Reggio Emilia đều đạt mức từ trung bình trở lên, tuy nhiên tỷ lệ “Tốt” còn thấp, dao động từ 10% đến 22%. Điều này phản ánh rằng công tác chỉ đạo chuyên môn tại các trường mầm non Hà Tĩnh đã bước đầu hình thành nhưng chưa thực sự vững chắc hoặc mang tính hệ thống. Kết quả này cho thấy hạn chế nguồn lực là rào cản lớn nhất khiến việc áp dụng Reggio Emilia chưa thể đi vào chiều sâu.

Trước hết, nội dung xây dựng kế hoạch lồng ghép phương pháp Reggio Emilia vào chương trình giáo dục mầm non được đánh giá cao hơn so với các nội dung khác, với 22% cán bộ quản lý đạt mức “Tốt” và 41% đạt mức “Khá”. Tuy nhiên, tỷ lệ “Trung bình” (27%) cho thấy kế hoạch ở nhiều đơn vị mới dừng ở định hướng chung, thiếu cụ thể hóa các tiêu chí triển khai, chưa gắn với điều kiện thực tiễn của nhà trường và chưa đề cập rõ ràng các chỉ số theo dõi và đánh giá. Điều này phản ánh sự thiên lệch về tính hành chính trong quá trình xây dựng kế hoạch, thay vì tiếp cận theo hướng điều hành chuyên môn.

Đối với nội dung tổ chức tập huấn và bồi dưỡng chuyên môn, tỷ lệ “Tốt” chỉ đạt 18% và “Trung bình” lên tới 33%. Kết quả này cho thấy hoạt động bồi dưỡng chưa đảm bảo chiều sâu, chủ yếu diễn ra dưới dạng tập huấn ngắn hạn, thiếu chuyên gia triển khai thực hành Reggio Emilia, và chưa tạo ra sự thay đổi rõ rệt về năng lực của giáo viên. Sự phân bố không đồng đều về mức độ đánh giá giữa các khu vực cũng cho thấy sự chênh lệch về cơ hội tiếp cận nguồn lực bồi dưỡng giữa vùng thuận lợi và vùng khó khăn.

Nội dung hỗ trợ giáo viên thiết kế môi trường giáo dục tiếp tục thể hiện những hạn chế rõ nét. Mặc dù có 51% cán bộ quản lý tự đánh giá ở mức Tốt/Khá, tỷ lệ “Trung bình” vẫn chiếm tới 38%. Việc hỗ trợ chủ yếu thiên về trang trí lớp học hơn là thiết kế môi trường mở đúng tinh thần Reggio Emilia; công tác hướng dẫn thiếu mô hình cụ thể và ít sử dụng phương pháp tư vấn sư phạm (coaching). Hạn chế về diện tích lớp học, cơ sở vật chất và nguồn vật liệu tái chế càng làm giảm hiệu quả chỉ đạo.

Nội dung giám sát và đánh giá việc thực hiện được ghi nhận có tỷ lệ “Trung bình” cao nhất (42%). Điều này phản ánh thực trạng rằng nhiều đơn vị vẫn sử dụng hình thức dự giờ và đánh giá theo tiêu chí truyền thống, chưa áp dụng các tiêu

chí đặc thù của Reggio Emilia như mức độ tương tác, chất lượng câu hỏi gợi mở hay mức độ hiệu quả của hoạt động tài liệu hóa. Sự thiếu thống nhất về hồ sơ minh chứng và năng lực đánh giá theo quá trình của cán bộ quản lý là rào cản khiến việc triển khai phương pháp dễ rơi vào hình thức.

Cuối cùng, nội dung huy động nguồn lực có tỷ lệ “Tốt” thấp nhất (10%) và “Hạn chế” cao nhất (16%). Kết quả này phản ánh khó khăn lớn về điều kiện cơ sở vật chất, tài chính và sự tham gia của phụ huynh. Nhiều trường chưa có nguồn ngân sách riêng cho xây dựng môi trường mở; việc huy động xã hội hóa còn hạn chế do phụ huynh chưa hiểu rõ giá trị của triết lý Reggio Emilia; đồng thời một số quy định liên quan đến an toàn khiến việc tận dụng vật liệu tái chế gặp khó khăn.

Nhìn chung, các kết quả trên cho thấy công tác chỉ đạo giáo viên lồng ghép phương pháp Reggio Emilia tại tỉnh Hà Tĩnh còn thiếu sự đồng bộ giữa các nội dung, chịu tác động mạnh của điều kiện cơ sở vật chất và năng lực chuyên môn của đội ngũ quản lý. Những hạn chế này góp phần lý giải khoảng cách đáng kể giữa định hướng chỉ đạo và khả năng thực hành phương pháp trong thực tế.

2.3.3. Thực hành phương pháp Reggio Emilia của giáo viên

Từ những kết quả thu được qua điều tra, phỏng vấn, quan sát cho thấy thực hành phương pháp Reggio Emilia của giáo viên mầm non trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh vẫn còn nhiều hạn chế, thể hiện trên bốn phương diện cốt lõi: xây dựng môi trường mở, tổ chức hoạt động dự án, thực hiện tài liệu hóa và đảm nhiệm vai trò của giáo viên theo triết lý Reggio. Mặc dù các cơ sở giáo dục đã bước đầu triển khai tiếp cận, mức độ vận dụng của giáo viên nhìn chung chưa đạt yêu cầu về chất lượng, tính nhất quán và chiều sâu chuyên môn. Trước hết, ở khía cạnh xây dựng môi trường mở, khoảng 60% lớp học chỉ đạt mức trung bình, cho thấy giáo viên tuy đã ý thức được vai trò của môi trường như “giáo viên thứ ba” nhưng chưa đủ năng lực để thiết kế không gian vừa đảm bảo thẩm mỹ vừa hỗ trợ chức năng khám phá. Phần lớn lớp học vẫn thiên về trang trí trực quan, trong khi các khu vực chức năng quan trọng như vật liệu mở, không gian atelier, khu thao tác khoa học hoặc góc trải nghiệm chưa được bố trí rõ ràng. Điều này xuất phát từ hạn chế chuyên môn, thiếu hướng dẫn cụ thể từ nhà trường và điều kiện cơ sở vật chất chưa đáp ứng yêu cầu, dẫn đến môi trường học tập chưa thực sự hỗ trợ trẻ trải nghiệm và tương tác một cách tự nhiên.

Đối với hoạt động dự án, mặc dù hầu hết các trường đều triển khai, thời lượng thực hiện chỉ kéo dài 1–2 tuần, thấp hơn đáng kể so với chuẩn Reggio Emilia (4–6 tuần). Việc rút ngắn thời gian dự án khiến các hoạt động chưa đủ điều kiện để phát triển theo tiến trình tự nhiên dựa trên hứng thú của trẻ, đồng thời giáo viên khó có cơ hội tái thiết kế hoặc mở rộng hoạt động dựa trên quan sát thực tế. Hiện tượng này phản ánh xu hướng làm theo phong trào, thiếu chiều sâu chuyên môn, chịu ảnh hưởng của kế hoạch chủ đề cố định và áp lực hoàn thành chương trình, cho thấy sự hạn chế trong vận dụng quan điểm “lấy trẻ làm trung tâm” ở cấp độ thực hành.

Tài liệu hóa – thành tố cốt lõi của Reggio Emilia – được xác định là điểm yếu nổi bật trong thực tiễn triển khai. Chỉ 20% lớp học có nhật ký hoặc hồ sơ học tập được ghi chép một cách hệ thống, trong khi phần lớn giáo viên chỉ thực hiện chụp ảnh hoặc viết ghi chú rời rạc, thiếu tính phân tích và không phản ánh quá trình học tập của trẻ. Những hạn chế này xuất phát từ việc giáo viên chưa được tập huấn thực chất về kỹ thuật tài liệu hóa, thiếu thời gian và công cụ hỗ trợ, đồng thời tiêu chí tài liệu hóa chưa được đưa vào hoạt động giám sát của cán bộ quản lý. Hệ quả là giáo viên không có căn cứ để điều chỉnh hoạt động dự án hay thiết kế môi trường phù hợp với tiến trình phát triển của trẻ.

Cuối cùng, vai trò của giáo viên trong hoạt động học tập vẫn nghiêng về chỉ dẫn trực tiếp, ít khuyến khích đối thoại, đặt câu hỏi mở hoặc tạo điều kiện để trẻ đưa ra giả thuyết và biểu đạt suy nghĩ. Điều này trái ngược với tinh thần Reggio Emilia, vốn nhấn mạnh vai trò đồng kiến tạo, quan sát và gợi mở của giáo viên. Sự thiên lệch này chịu ảnh hưởng từ thói quen dạy học truyền thống, thiếu kỹ năng quan sát và đặt câu hỏi mở, cũng như áp lực về sản phẩm hoặc tiến độ hoàn thành bài học. Những hạn chế trong vai trò sư phạm của giáo viên ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng trải nghiệm, làm giảm tính sáng tạo, chủ động và chiều sâu khám phá của trẻ.

Từ những kết quả trên, đã phân tích cho thấy thực hành của giáo viên mới dừng ở mức tiếp cận ban đầu và chưa đạt mức độ vận dụng sâu phương pháp Reggio Emilia. Các thành tố cốt lõi như môi trường mở, dự án học tập, tài liệu hóa và vai trò gợi mở của giáo viên đều chưa được triển khai đồng bộ và còn mang tính hình thức. Những hạn chế này cũng phản ánh rõ nét các bất cập đã chỉ

ra ở mục trên liên quan đến công tác chỉ đạo, cho thấy mối quan hệ trực tiếp giữa năng lực quản lý và chất lượng triển khai phương pháp tại cơ sở giáo dục.

2.3.4. Nguyên nhân của những hạn chế

Qua khảo sát thực trạng tác giả thu thập được, cho thấy việc triển khai phương pháp Reggio Emilia tại các cơ sở mầm non trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh đang gặp phải nhiều khó khăn mang tính hệ thống, ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng thực hành của giáo viên và hiệu quả của hoạt động giáo dục. Trước hết, hạn chế về nguồn lực được xác định là trở ngại lớn nhất. Nhiều lớp học có diện tích nhỏ, không thuận lợi cho việc bố trí môi trường mở theo đúng tinh thần “không gian như giáo viên thứ ba”. Bên cạnh đó, các vật liệu tái chế, học liệu mở – vốn là thành tố thiết yếu trong tạo lập môi trường Reggio – còn thiếu hụt cả về số lượng lẫn tính đa dạng, làm giảm cơ hội thao tác, khám phá và sáng tạo của trẻ.

Ngoài ra, áp lực về hồ sơ sổ sách cũng là một khó khăn đáng kể. Giáo viên phải dành nhiều thời gian cho các loại sổ sách hành chính ngoài nhiệm vụ tài liệu hóa, khiến quỹ thời gian dành cho quan sát, thiết kế môi trường và hỗ trợ dự án học tập của trẻ bị thu hẹp. Tình trạng này trực tiếp cản trở việc thực hành documentation một cách bài bản, vốn đã là điểm yếu được nhận diện trong phân điều tra thực hành phương pháp Reggio Emilia của giáo viên.

Một thách thức khác là việc thiếu chuyên gia và mô hình điểm ngay tại địa phương. Sự vắng mặt của đội ngũ hướng dẫn chuyên sâu khiến giáo viên không có cơ hội học tập trực tiếp, quan sát mô hình chuẩn hay được hỗ trợ trong quá trình triển khai. Điều này dẫn đến tình trạng giáo viên phải tự mày mò, dễ rơi vào lối làm hình thức, không nắm bắt được chiều sâu triết lý cũng như kỹ thuật sư phạm đặc thù của Reggio Emilia.

Vấn đề tiếp theo, nhận thức của phụ huynh về phương pháp Reggio vẫn còn hạn chế. Nhiều phụ huynh lo ngại rằng phương pháp này cho trẻ “chơi nhiều hơn học”, dẫn đến sự thiếu đồng thuận và hỗ trợ trong quá trình triển khai tại trường. Sự chưa hiểu đúng về vai trò của chơi, dự án và trải nghiệm trong học tập không chỉ ảnh hưởng đến tương tác gia đình – nhà trường mà còn tạo áp lực khiến giáo viên e ngại khi áp dụng các thực hành đổi mới.

Từ kết quả đã phân tích, các khó khăn nêu trên cho thấy việc triển khai Reggio Emilia tại Hà Tĩnh

đang chịu tác động của cả yếu tố cơ sở vật chất, yêu cầu hành chính, năng lực hỗ trợ chuyên môn và nhận thức xã hội. Điều này đòi hỏi những giải pháp đồng bộ từ phía quản lý, nhà trường và cộng đồng nhằm tạo nền tảng vững chắc cho việc ứng dụng phương pháp một cách hiệu quả và bền vững.

III. KẾT LUẬN

Việc lồng ghép phương pháp Reggio Emilia vào hoạt động giáo dục mầm non mang lại nhiều giá trị trong việc phát triển năng lực sáng tạo, tư duy độc lập và tính tự chủ ở trẻ. Tuy nhiên, thực trạng chỉ đạo giáo viên tại các trường mầm non hiện nay cho thấy còn nhiều khó khăn, từ nhận thức đến năng lực thực hành. Cần có sự đồng bộ trong chỉ đạo, bồi dưỡng và tổ chức môi trường để Reggio Emilia thật sự đi vào chiều sâu và mang lại hiệu quả thiết thực. Kết quả nghiên cứu cho thấy công tác chỉ đạo giáo viên lồng ghép phương pháp Reggio Emilia tại các trường

mầm non trên địa bàn tỉnh Hà Tĩnh đã đạt được những bước tiến ban đầu, thể hiện ở việc các cơ sở giáo dục đã chủ động tiếp cận, thử nghiệm tổ chức môi trường mở và triển khai hoạt động dự án. Tuy nhiên, mức độ thực hành còn hạn chế và thiếu đồng bộ, đặc biệt ở các phương diện: nhận thức của giáo viên và cán bộ quản lý về triết lý Reggio, năng lực thiết kế môi trường theo hướng mở, khả năng tổ chức dự án có chiều sâu, cũng như kỹ năng tài liệu hóa quá trình học tập của trẻ. Những hạn chế này phản ánh sự thiếu hụt trong định hướng chiến lược, công tác bồi dưỡng chuyên môn và cơ chế hỗ trợ tại chỗ. Nghiên cứu khẳng định sự cần thiết phải xây dựng kế hoạch chỉ đạo mang tính hệ thống, dài hạn, đồng thời tăng cường vai trò của đội ngũ chuyên gia nhằm bảo đảm việc ứng dụng Reggio Emilia được triển khai hiệu quả, bền vững và phù hợp với điều kiện thực tiễn của địa phương.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2021). *Chương trình Giáo dục mầm non*. Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam.
- Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (Eds.). (2012). *The hundred languages of children: The Reggio Emilia experience in transformation (3rd ed.)*. Praeger.
- Gandini, L. (2011). Play and the hundred languages of children. *American Journal of Play*, 3(3), 1–18.
- Hoàng, T. H. (2020). Ứng dụng quan điểm Reggio Emilia trong tổ chức hoạt động trải nghiệm cho trẻ mầm non. *Tạp chí Khoa học Giáo dục*, 198(3), 45–52.
- Lê, T. T. H., & Nguyễn, T. M. (2021). Môi trường giáo dục theo hướng Reggio Emilia: Thực trạng và giải pháp tại một số trường mầm non Việt Nam. *Tạp chí Giáo dục*, 507(1), 32–36.
- Malaguzzi, L. (1993). Your image of the child: Where teaching begins. *Exchange*, 94, 52–56.
- Nguyễn, T. A. (2019). Tài liệu hóa quá trình học tập của trẻ mầm non qua tiếp cận Reggio Emilia. *Tạp chí Khoa học Đại học Huế: Khoa học Giáo dục*, 128(6), 77–87.
- Rinaldi, C. (2006). In dialogue with Reggio Emilia: Listening, researching, and learning. *Routledge*.
- Strong-Wilson, T., & Ellis, J. (2007). Children and place: Reggio Emilia's environment as third teacher. *Theory Into Practice*, 46(1), 40–47. <https://doi.org/10.1080/00405840709336547>
- Ủy ban Nhân dân tỉnh Hà Tĩnh. (2021). *Kế hoạch nâng cao chất lượng giáo dục mầm non giai đoạn 2021–2025*. Hà Tĩnh.